

การเมืองการปกครองและพรรคการเมืองท้องถิ่นสาขาที่มีอิทธิพลต่อการ เติบโตของประเทศไทย

ดร.พิมพ์ทอง ศักดิ์พิพัฒน์

มหาวิทยาลัยมจร ประเทศอินเดีย

Received January 3, 2022, Revised February 20, 2022, Accepted April 15, 2022

บทคัดย่อ

การเมืองการปกครองและพรรคการเมืองท้องถิ่นสาขาที่มีอิทธิพลต่อการเติบโตของประเทศไทย การเมืองที่เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตย” ของไทยเกิดได้เพราะทหาร และข้าราชการเป็นฝ่ายริเริ่มก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อกระทำการสำเร็จแล้ว ก็ได้เปิดให้ประชาชนหรือกลไกตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริงการเมืองไทยกล่าวได้ว่าอยู่ในมือของข้าราชการประจำ ที่เรียกว่า “อำมาตยาธิปไตย หรือ ระบบข้าราชการประจำ หรือประชาธิปไตยครึ่งใบ” เป็นส่วนใหญ่ อยู่ใน “ระบอบประชาธิปไตยเต็มใบ” เป็นส่วนน้อย พรรคการเมืองในความหมายที่แท้จริงคือ การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มเป็นพรรคการเมือง พรรคการเมืองในความเป็นจริงไม่ใช่เพียงการรวมตัวของปัจเจกบุคคล เพราะการรวมตัวเช่นนั้นจะขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และพลังในการเข้าร่วมกิจกรรมของพรรค อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครอง 1) ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2) ประชาชนเกิดตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตนเองต่อการปกครอง 3) ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง มีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง 4) ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย 5) ทำให้คนในท้องถิ่นร่วมมือกันปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่นตน

คำสำคัญ: การเมืองการปกครอง, พรรคการเมืองท้องถิ่นสาขา, อิทธิพลต่อการเติบโต

POLITICS GOVERNANCE AND LOCAL POLITICAL PARTY BRANCHES TO INFLUENCE THE GROWTH OF THE THAILAND

Dr.PIMMAITHONG SAKDIPATPHOKHIN

Magadh University India

Abstract

Politics, Governance and Branches of Local Political Parties Influencing Thailand's Growth the so-called politics Thailand's "democracy" was born because of the military. and civil servants initiated the change of governance when the action is successful It did not allow the people or the people's representative mechanisms to take part in the true governance. Thai politics can be said to be in the hands of permanent officials, known as "Amataya Thipataya" or the system of permanent civil servants. or half-democracy," most of them are in "full-fledged democracy" with a minority, political parties in the true sense of the merger of many groups of people into a political party Political parties are in fact not just a collection of individuals. Because such a gathering will lack awareness of the roles and duties. and the power to participate in party activities Influences of the political regime 1) Make people realize the importance of democratic governance 2) People are aware of their rights and duties in governing 3) People are politically alert. Participate in supporting political activities 4) cause reasonable opinions both agree and disagree; 5) Encourage local people to work together to protect their local interests.

Keywords: Governance politics, branch local political parties, influence on growth

บทนำ

สังคมไทยในอดีต พระการเมืองเป็นสถาบันต้องห้าม ผู้ปกครองเกรงว่าการอนุญาตให้จัดตั้งพระการเมืองอาจจะนำมาซึ่งความแตกแยกในสังคมโดยไม่จำเป็น ทางที่ดีคือการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกลุ่มโดยวิธีอ้อมๆ ไม่แยกเขาแยกเรา ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติดั้งเดิมของสังคมไทยตามคติ “พ่อปกครองลูก” ที่ถือผู้คนในประเทศประดุจคนในครอบครัวเดียวกันผู้ปกครองเป็นประหนึ่ง “พ่อ” ประชาชนเป็นประหนึ่ง “ลูก” ดังนั้น การแบ่งแยกเป็นฝักฝ่ายจึงไม่ใช่สิ่งที่ควรปฏิบัติแต่ในปัจจุบันแนวคิดตะวันตกแผ่ขยายเข้าครอบงำสังคมไทยความคิดเรื่องประชาธิปไตย ความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพ และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ความคิดเรื่องความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นพระการเมืองเป็นการฉีกกำลังในหมู่คนที่มีอุดมการณ์หรือผลประโยชน์เดียวกัน เป็นเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์ของหมู่คณะเป็นการสร้างความเท่าเทียมระหว่างกลุ่มคนเป็นการปลดแอกกลุ่มคนที่อ่อนด้อยจากการถูกกดขี่ให้เป็นไทแก่ตัวเอง พระการเมืองจึงเป็นสถาบันที่ควรสนับสนุนภายใต้แนวคิดที่ว่าแต่ละคนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยตัวเอง จะต้องปกป้องผลประโยชน์ของตัวเอง การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการใช้กำลังต่อสู้เป็นการแยกเขาแยกเรา ความรู้สึกการเป็นคนในครอบครัวเดียวกันจึงไม่เกิดขึ้นแม้ในระยะเริ่มต้นทั้ง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนาจเก่ากับฝ่ายอำนาจใหม่จะพยายามอ้อมๆ กัน เพื่อประสานรอยร้าวระหว่างกัน โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยินยอมสละอำนาจการปกครองของพระองค์แต่เดิมให้แก่ประชาชนโดยผ่านทางคณะราษฎรเป็นฝ่ายดำเนินการให้เกิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามเจตนารมณ์ของการเปลี่ยนแปลงการปกครองและทรงยินยอมเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญแต่กระนั้นก็ยังเกิดเรื่องกระทบกระทั่งระหว่างกันจนนำไปสู่การใช้อำนาจและกำลังในการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้ง สุดท้าย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (ปฏิทินเก่า) เมื่อทรงเห็นว่าพระองค์ไม่ทรงอยู่ในฐานะจะแก้ไขอะไรได้ (รองศาสตราจารย์ ดร. นิยม รัฐอมฤต, วารสารสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำปี 2563 (ก.ค.-ธ.ค. 63) :3-4) ระบอบการเมืองการปกครองที่ประเทศต่างๆ ในโลกใช้กันอยู่ในปัจจุบันมี 2 ระบอบ คือ 1) ระบอบประชาธิปไตย 2) ระบอบเผด็จการแต่ถ้าหากจะกล่าวเชิงเปรียบเทียบก็สามารถกล่าวได้ว่าประเทศต่างๆ ในโลกนี้ ส่วนใหญ่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ก็อาจมีในบางประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการ เช่น สหภาพเมียนมาร์ เกาหลีเหนือ เป็นต้น

ที่มาของความขัดแย้ง และการห้ามการจัดตั้งพระการเมืองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สาเหตุหลักมาจากกลุ่มคนหนุ่มของคณะราษฎรได้ยื่นขอจดทะเบียน “สมาคมคณะราษฎร” ต่อกระทรวงมหาดไทย และได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2475 สมาคมคณะราษฎรที่ว่ามีพระยานิติศาสตราไพศาล (วันจามรมาน) นักกฎหมายอาวุโสเป็นนายกสมาคม นาย

สงวน ตุลารักษ์ เป็นเหรียญกษาปณ์ และนายวนิช ปานะนนท์ เป็นเลขาธิการสมาคมสมาคมดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมจัดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา การเคลื่อนไหวจัดตั้งสมาคมการเมืองนี้ทำให้เกิดแรงต่อต้านจากกลุ่มอำนาจเก่านักวิชาการ และนักหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะ พระยาศราภัยพิพัฒน์ นายหลุย ศิริวัต และ หลวงวิจิตรวาทการได้วิพากษ์วิจารณ์การอนุญาตให้จัดตั้งสมาคมการเมืองเพียงสมาคมเดียวของรัฐบาลว่า เป็นเครื่องบ่งบอกถึงการปกครองระบอบคณาธิปไตยในส่วนของการวิจิตรวาทการถึงกับประกาศในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2475 ว่าจะจัดตั้ง “สมาคมคณะชาติ” ขึ้นต่อสู้ทางการเมือง เพื่อให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยรัฐสภาอย่างแท้จริง กล่าวคือ มีสมาคมการเมืองมากกว่า 1 สมาคมในระบบการเมือง สมาคมการเมืองที่ได้คะแนนน้อยกว่าจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน (เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (ปฏิทินเก่า) (นครินทร์เมฆไตรรัตน์ (2553) 327-328) ผู้แทนราษฎรซึ่งกำหนดจะมีขึ้นใน ปี 2476 ทั้งนี้ตามระเบียบของสมาคมจะมีการจัดตั้งสาขาทั้งในระดับส่วนกลาง จังหวัด อำเภอ และตำบลทั่วประเทศ

ยุคแรกเริ่มของพรรคการเมืองไทย อ่อนแอและถูกรวบงำโดยทหาร

พรรคการเมืองไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นในสังคมไทย จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง การเมืองกลับเข้าสู่ระบบที่มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรผู้นำทหารแบบเผด็จการถูกกันออกจากการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 รับรองสิทธิ และเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง (มาตรา 14) ในสมัยรัฐบาล นายปรีดีพนมยงค์ (18 มีนาคม-23 สิงหาคม 2489) และรัฐบาลพลเรือตรีถวัลย์ธำรงนาวาสวัสดิ์ (23 สิงหาคม 2489-8 พฤศจิกายน 2490) การเมืองเปลี่ยนจากระบอบทหารครอบงำมาสู่การเมืองแบบเปิดที่มีการต่อสู้กันในระบบพรรคการเมืองแต่ถูกตัดตอนด้วยการรัฐประหารเป็นระยะๆ ทำให้การดำรงอยู่ของพรรคการเมืองไม่ราบรื่น และไม่ต่อเนื่อง คณะรัฐประหารที่เข้ามายึดอำนาจ ระหว่างการยึดอำนาจจะดำเนินการกับบุคคลในพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลในหลายรูปแบบ ตั้งแต่ใช้กำลังปราบปราม และคุกคามความปลอดภัยของสมาชิกพรรคที่มีบทบาท สำคัญในทางการเมืองในรูปแบบต่าง รวมทั้งฆาตกรรม จับกุมคุมขัง (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อารังศักดิ์เพชรเลิศอนันต์, 29-48)

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นจุดเริ่มต้นของการผ่อนคลายความได้เปรียบของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ และความเสียเปรียบของพรรคการเมืองขนาดเล็กอันเกิดจากระบบเลือกตั้งผสมแบบแบ่งเขต1เขตส.ส.1คนกับแบบบัญชีรายชื่อที่มีเขตกันชนต่ำร้อยละ 5 กล่าวคือ พรรคการเมืองที่จะได้รับการจัดสรรที่นั่งในแบบบัญชีรายชื่อจะต้องได้คะแนนเสียงคำนวณแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ขึ้นไป ของคะแนนเสียงรวมทั่วประเทศที่มีการออกเสียงให้กับพรรคการเมืองแบบบัญชีรายชื่อ ในเวลาต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2550 (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2554 ในเรื่ององค์ประกอบและระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต 375 คน และแบบบัญชีรายชื่อ 125 คน รวม 500 คน ส่วนระบบการเลือกตั้งยังคงเป็นระบบผสมแบบแบ่งเขต 1 เขต 1 คน กับแบบบัญชีรายชื่อใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเดียว 125 คนโดยไม่มีเกณฑ์ขั้นต่ำ

พัฒนาการของพรรคการเมืองในประเทศไทย แม้จะไม่ราบรื่น และถูกมองว่าเป็นการสร้าง ความแตกแยกในสังคมโดยไม่จำเป็นแต่ฝ่ายที่นิยมการปกครองระบอบประชาธิปไตยเห็นความจำเป็นของการมีพรรคการเมือง และมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมพรรคการเมืองให้เข้มแข็งเติบโตใหญ่เพื่อจะได้เป็นสถาบันตัวแทนประชาชนในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชน รับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ

ความสำคัญ : พรรคการเมือง

พรรคการเมืองได้ถือกำเนิดในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานตั้งแต่ในช่วงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้เริ่มมีการพัฒนาพรรคการเมืองตั้งแต่ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 นำโดยคณะราษฎรได้เข้ายึดอำนาจการปกครองของประเทศไทยได้เป็นผลสำเร็จ และสถาปนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมือง หรือ Political Party มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน จากคำว่า “Pars” ที่แปลว่า “ส่วน” จึงหมายถึง การที่ประชาชนแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ หรือส่วนต่างๆ ในสังคม อาจเป็นได้ทั้งในเชิงการแบ่งกลุ่มทางความคิดเห็นทางการเมือง การบริหาร การศึกษา เศรษฐกิจหรือการเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมือง (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ 2554:5) ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะยังประโยชน์ให้กับตนเองอย่างมากที่สุดนั่นเองจึงนิยามได้ว่า “พรรค” ในความหมายทางการเมืองนั้น หมายถึงกลุ่มองค์กรของประชาชนที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแสวงอำนาจทางการเมืองอย่างใดก็ได้ในการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของแนวคิดนี้ค่อนข้างมีความสลับซับซ้อน คำว่า “พรรค” ในอดีตมิได้มีความหมายอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบันโดยความหมายในอดีตได้กล่าวถึงพรรคการเมืองว่าเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันเพื่อนำเสนอความต้องการของกลุ่มตนเอง รวมทั้งดำรงอยู่ และดำเนินงานเพื่อก้าวสู่อำนาจอันอาจทำลายความเป็นเอกภาพ (รองศาสตราจารย์ ดร.พรณชญา ศิริวรรณบุศย, วารสารสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำปี 2563 (ก.ค.-ธ.ค. 63) : 28-29)

ปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครองของไทยในอดีต

นับตั้งแต่มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2475 นั้น จนถึงขณะนี้เรา พัฒนาระบบการเมืองในรูปแบบนี้มา 74 ปี เป็นช่วงระยะที่ไม่ยาวนานในการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติรัฐประหารการสับเปลี่ยน กันขึ้นสู่อำนาจทั้งที่ชอบธรรมและขาดความชอบธรรม มีการเลือกตั้งทั้งที่พยายามหาวิธีการและรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมหลากหลายวิธี แต่ก็ยังไม่เคยปรากฏว่ามีรัฐบาลชุดใดที่สามารถอยู่ได้ครบวาระมักจะเกิดเหตุการณ์ยุบสภาบ่อยครั้งมากในสังคมประชาธิปไตยแบบไทยๆ จนกระทั่งนักวิชาการและผู้รักบ้านเมืองทั้งหลายออกมาสร้างกระแสเรื่อง การปฏิรูปการเมืองซึ่ง ธีรยุทธ บุญมีอธิบายเรื่องจุดเปลี่ยนทางการเมืองอาจสรุปได้ 3 ยุค คือ

1. ประชาธิปไตยยุคการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 เป้าหมายการต่อสู้ทางการเมืองในยุคนี้คือ เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย คนกลุ่มที่ต่อสู้ผลักดันก็คือ คณะข้าราชการ ทหารและพลเรือน นำโดยอาจารย์ปรีดี พนมยงค์ และพลเอกพหลพลพยุหเสนา และผลจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้ประเทศไทยได้การปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นครั้งแรกสลับกับ ระบอบเผด็จการทหาร คุณสมบัติของการเปลี่ยนแปลง ในปีพ.ศ. 2475 ก็คือทำให้ประเทศเข้าสู่วิถีการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นครั้งแรก แต่เนื่องจากประเทศไทยยังขาดฐานทางเศรษฐกิจสมัยใหม่และชนชั้นกลางผู้คนจึงมองประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ เป็นเพียงสิ่งซึ่งประสิทธิประสาทหรือเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเฉยๆ โดยไม่เกี่ยวพันเป็นผลประโยชน์ในชีวิตประจำวันแต่อย่างใดส่งผลให้กลุ่มข้าราชการซึ่งมีทั้งความรู้ฐานะ และอำนาจมากที่สุดคนส่วนมากก้าวมาสู่อำนาจอย่างรวดเร็วคณะข้าราชการทหารพลเรือนมีอำนาจครอบงำทางเศรษฐกิจ การเมืองเป็นช่วงเวลายาวนานที่ทางสังคม-รัฐศาสตร์เรียกว่า ระบอบอำมาตยาธิปไตยเกิดเป็นความล้าหลังและความตึงเครียด จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงการเมืองขึ้นอีกครั้ง

2. ยุคประชาธิปไตยประชาชน 14 ตุลาคม 2516 เป้าหมายคือ การต่อต้านคัดค้าน ระบบเผด็จการทหาร เพื่อให้ได้การปกครองประชาธิปไตยแบบที่มีการเลือกตั้ง พลังสำคัญที่ผลักดันคือ นักศึกษาปัญญาชน ทำให้เราได้รัฐบาลมาจากกระบวนการเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ คุณสมบัติของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ก็คือปลดปล่อยธุรกิจต่างๆทั้งท้องถิ่นและระดับชาติให้พ้นจากการครอบงำของทหารและข้าราชการ ทำให้เศรษฐกิจพัฒนาตัวเองให้เติบโตทันสมัยในอีกด้านหนึ่งช่วยสร้างสำนึกประชาธิปไตยของคนไทยเพิ่มมากขึ้น และทำให้เกิดระบบพรรคการเมือง และการเลือกตั้งถูกครอบงำเกือบสิ้นเชิงโดยนักการเมือง ผู้ทรงอิทธิพลท้องถิ่น และกลุ่มทุนขนาดใหญ่ต่างๆ เกิดปัญหาชื่อเสียง คอร์ปชั่นโกงกิน เพ้อถอนทุน การฉ้อฉลอำนาจ ไม่ฟังเสียงประชาชนเพราะนักการเมืองชื่อเสียงเข้ามาได้

3. ยุคของการปฏิรูปการเมืองคือตั้งแต่เหตุการณ์ พฤษภาคม 2635 จนมาถึงปัจจุบันซึ่งอาจจะถือว่า สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคปฏิรูปการเมืองมุ่งหวังจะแก้ปัญหาความไม่ชอบธรรมของระบบการเมืองที่เกิดจากการซื้อเสียงและการคอร์รัปชันโกงกิน การปฏิรูปการเมือง จึงเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่น่าสนใจ ที่จะเปลี่ยนโฉมหน้าการเมืองไปอย่างมาก

ปัญหาสำคัญทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

สภาพปัญหาทางการเมืองการปกครองในปัจจุบันจะต้องมีการแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครองอย่างเร่งด่วน นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย จนถึงปัจจุบันได้พัฒนาในทางที่ดีขึ้น แต่เป็นเพียงรูปแบบเท่านั้น เพราะเห็นได้โดยหลัก 3 ประการที่ยังปฏิบัติไม่สมบูรณ์ คือ 1) ทางการเมืองประชาชนยังไม่มีสิทธิมีเสียงมากนัก 2) ทางด้านเศรษฐกิจประชาชนก็ถูกลิดรอนจากรัฐบาล รวมทั้งกลุ่มอิทธิพล เช่น การยึดที่ดินที่เคยเป็นของประชาชนแต่เดิมให้เป็นป่า ส่งผลให้ประชาชนเดือดร้อนและขาดรายได้ 3) ด้านสังคมที่เกิดความไม่เท่าเทียมกันยึดเอาคนที่มั่งคั่งเป็นบุคคลที่สูง...” ส่วนนายอุทัย พิมพ์ใจชน อดีตประธานรัฐสภาให้แนวคิดว่า ”.....ความจริงแล้วการเมืองไทยในอดีตเป็นการเมืองที่ล้มเหลวไปทุกๆ เรื่อง อาจจะเป็นเพราะจุดหนึ่งมาจากผู้ที่เข้ามาเป็นฝ่ายบริหารอยู่ในลักษณะรัฐบาลผสม พรรคร่วมรัฐบาลจะต้องเกรงอกเกรงใจกัน พรรคขนาดใหญ่ก็ไม่สามารถผลักดันนโยบายของตัวเองได้ เนื่องจากอำนาจต่อรองระหว่างพรรคร่วมมีสูงมาก การเลือกตั้งในแต่ละครั้งล้วนมีการโกงการเลือกตั้ง ซื้อเสียงและข่มขู่ ทำให้ประชาชนเจ้าของคะแนนเสียงที่แท้จริงไม่สามารถออกมาลงคะแนนได้ พอมีการปฏิรูปการเมืองเห็นได้ชัดเจนว่าในการเลือกตั้งมีการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิงแม้จะมีนักการเมืองเก่าๆ ติดยึดในลีลาแบบเดิมก็ถูก กกด.เล่นงานได้ซะจัด..” จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีการตั้งองค์กรอิสระหลายองค์กรทำหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำหน้าที่ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา แต่องค์กรอิสระเหล่านี้ก็ยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์นัก เช่น คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็โดนศาลพิพากษา ให้มีความผิดเรื่องขอเงินให้กับกลุ่มตัวเองพรรคพวกตนเอง ต้องมีการสรรหาคนใหม่ ตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินไปจนถึงขึ้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยตามคำแนะนำของวุฒิสภา ก็ยังมีปัญหาเรื่องการแต่งตั้งผู้ว่าไม่ถูกกฎหมาย องค์กรอิสระที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนทำหน้าที่ของตนยังไม่สมบูรณ์ รัฐบาลซึ่งเลือกตั้งสองครั้งได้คะแนนเสียงจากประชาชนมากมาย โดยเฉพาะครั้งที่สองที่มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 มีพรรคที่ได้คะแนนมากจัดตั้งรัฐบาล และทำนโยบายต่อนหาเสียงเป็นนโยบายรัฐ มีโครงการที่สำคัญหลายอย่างเช่น 30 บาทรักษาทุกโรค โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการโคกหนองนา โครงการ SML อื่นๆอีกมากมาย ในขณะที่คะแนนเสียงของ รัฐบาลมีมากถึง 375 เสียงฝ่ายค้านมีเพียง 125 เวลาจะตรวจสอบเรื่องใดๆ ก็ไม่สามารถทำได้มากนัก สื่อทำหน้าที่เสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาบางครั้งก็ถูกระงับจนสื่อที่ออกมาไม่มีความเป็นสื่อด้วยตนเองหรือไม่ ในแง่เศรษฐกิจด้วยภาวะน้ำมันแพง วิกฤตไข้หวัดนก ลำไยถูก ลอกกองถูก

ผลผลิตทางการเกษตรในชาติเสียหาย ภัยธรรมชาติ สึนามิ เหล่านี้เป็นตัวแปรที่จะในการนำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น จากที่กล่าวมาข้างต้นการเมืองในปัจจุบันจึงมีฐานแนวคิดจากการปฏิรูปการเมือง (<https://sites.google.com>)

อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองที่มีผลต่อสังคม

การเมืองการปกครองเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน การมีอำนาจบังคับสมาชิกในสังคมต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นระบบการเมืองการปกครองจึงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตโดยประชาชนทุกคนในสังคมจะต้องเคารพและปฏิบัติตามแนวทางเดียวกันตามที่ระบบการเมืองการปกครองนั้นกำหนด เช่น ประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลก็จะให้สิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนอย่างมาก แต่หากเป็นระบบการเมืองการปกครองในระบอบเผด็จการสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็จะถูกจำกัดโดยอำนาจรัฐ เป็นต้น บทบาททางการเมืองนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องทราบถึงเรื่องสิทธิ หน้าที่เสรีภาพ และความสำนึกทางการเมือง ตลอดจนมีความเข้าใจถึงพรรคการเมือง รวมไปถึงกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในสังคมไทยและมีอิทธิพลต่อระบบการเมืองการปกครอง เช่น กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน ระบบราชการรวมทั้งการแสดงประชามติ หรือมติมหาชน หรือการทบทวนพิจารณาในเรื่องต่างๆ และจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ยังมีองค์ประกอบต่างๆ ที่ช่วยในการตรวจสอบ จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังกำหนดสิทธิ และเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยรัฐธรรมนูญรับรอง การใช้ อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิ และเสรีภาพ ตามมาตรา 26 และมาตรา 27 สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง รวมทั้ง บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกทบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองเรื่องการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธินอกจากนี้ในมาตรา 29 ยังกำหนดว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จะเห็นว่าได้กำหนดเรื่องสิทธิ ของบุคคลไว้อย่างชัดเจนคือหมวด 3 สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 26-69 และหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทยมาตรา 70-74 และที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญไทยฉบับใดที่มีการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงนับได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชนชาวไทยเท่าเทียมกับกฎหมายสากลทั่วไป

อำนาจทางการเมืองมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนจะมีชีวิตมั่งคั่งสมบูรณ์ยากจน ลำหลัง ก็ขึ้นอยู่กับระบอบการเมือง หากระบอบดีและมีผู้นำที่ดีก็จะใช้อำนาจในการแก้ปัญหาให้ประชาชนอยู่ดีกินดีได้ หากระบอบการเมืองไม่ดี และมีผู้นำไม่ดี การใช้อำนาจจะทำให้ประชาชนทุกข์ยากลำบาก เดือดร้อน ยากจน การศึกษาต่ำ ขาดโอกาสที่จะเลือกเส้นทางการดำเนินชีวิต ดังนั้นการเมืองจึงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนทุกคนต้องอยู่ภายใต้ระบอบการเมืองการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง และต้องดำเนินชีวิตตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ ประเทศนั้นๆ ดังเช่นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการ ประชาชนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลตลอดเวลา ไม่สามารถเรียกร้องหรือคัดค้านได้ ส่วนประชาชนที่อยู่ในประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประเทศไทยเคยได้รับการตำหนิว่าปกครองด้วยระบอบเผด็จการ แต่มีเหตุการณ์ การปฏิวัติรัฐประหาร การชุมนุมของคนบางกลุ่ม เรียกร้องเพื่อให้แก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นประชาธิปไตยอยู่เสมอ ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวนำไปสู่ความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างหนักในสังคมไทย ซึ่งกล่าวได้ว่าอิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยดังนี้

1. ทำให้คนในสังคมไทยได้เห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมี สิทธิเสรีภาพ เท่าเทียมกัน และได้ตระหนักถึง หน้าที่ของตน ต่อการปกครอง
2. ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง เช่น ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยการสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง
3. ส่งเสริมให้เกิดการแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
4. ทำให้เกิดการร่วมกลุ่มทางเศรษฐกิจ กลุ่มผลประโยชน์
5. ทำให้ชีวิตของคนในท้องถิ่นมีโอกาสสัมพันธ์กันในเรื่องต่างๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ในท้องถิ่นของตน

สถานการณ์ทางการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน เฝือกับสิ่งที่ไม่พึงประสงค์หลายประการ ดังเช่น

1. การทุจริตในหมู่นักการเมืองและข้าราชการสาเหตุเพราะสังคมทุนนิยมที่เน้นบริโภคนิยมให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม ทำให้ผู้คนต้องการวัตถุและผลประโยชน์อย่างไม่มีข้อจำกัด
2. การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง
3. พรรคการเมืองเป็นพรรคส่วนบุคคล อำนาจเป็นของนักการเมืองมีอาชีพที่มีเครือข่ายนักการเมืองกว้างขวางและมีทุนทรัพย์มากมายมหาศาลคุมการเมืองอยู่

4. ความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองและผู้เลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนในชนบทยังช่วยตนเองไม่ได้ ต้องอาศัยผู้มีอิทธิพลให้การคุ้มครองและช่วยเหลือทางการเงินและการเลี้ยงชีพ

5. การต่อสู้แบบทำลายล้าง การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจและผลประโยชน์จึงมีการทำลายล้างระหว่างนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามอยู่เสมอ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดย คณะราษฎร ซึ่งนำโดย พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดในการเมืองการปกครองของไทย เพราะเป็นการเปลี่ยนจากระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายจะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นหลักในการปกครอง เมื่อคณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จแล้ว ก็มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. 2475 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก แม้จะเป็นกฎหมายที่ใช้ชั่วคราวก็ตาม และหลักจากนั้นประเทศไทยก็ปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักมาโดยตลอด แม้จะมีการยุบเลิกรัฐธรรมนูญบ้างก็เป็นการชั่วคราวครั้งชั่วคราว ในที่สุดก็ต้องมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทนเสมอไป คงกล่าวได้ว่า การปกครองของไทยนั้นพยายามที่จะยึดหลักการปกครองโดยกฎหมาย คือ ให้มีบทบัญญัติ กฎเกณฑ์ กติกาที่แน่นอนเป็นแนวทางในการปกครอง

ประเทศไทยมีการใช้รัฐธรรมนูญและธรรมนูญการปกครอง จนกระทั่งถึงฉบับปัจจุบันที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2534 รวมแล้ว 14 ฉบับ ทุกฉบับจะประกาศเจตนารมณ์ที่จะสร้างการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขขึ้น แม้บทบัญญัติของธรรมนูญแต่ละฉบับ จะเป็นประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์ตามหลักสากล เช่น ในทุกฉบับจะต้องมีสมาชิกสภาประเพณี แต่งตั้งเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยร่วมกันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งอยู่เสมอ รัฐสภาบางสมัยมีสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งทั้งหมด เป็นต้น ก็เป็นเพราะเหตุผลและความจำเป็นบางประการตามสถานการณ์ในขณะนั้น

ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมประเทศไทย

1. ปัญหาความคิดเห็นทางการเมืองของคนไทยที่แตกต่างกัน คนไทยเริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งกันมาเป็นระยะๆ แต่แสดงออกอย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความรุนแรงในอนาคต

2. ปัญหาความอ่อนแอของฝ่ายบริหาร สาเหตุของความไม่ต่อเนื่องของการบริหารประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย

3. ปัญหาที่เกิดจากระบบพรรคการเมือง มีพรรคการเมืองจำนวนมากเกินไป ทำให้มีความหลากหลายในแนวนโยบาย การบริหารประเทศ

4. นักการเมืองขาดคุณธรรมจริยธรรม

อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

1. ทำให้คนในสังคมได้เห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันและได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตนต่อการปกครอง ด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ
2. ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง
3. ส่งเสริมให้เกิดการแสดงความคิดเห็น
4. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ กลุ่มผลประโยชน์ โดยคนที่ประกอบอาชีพเดียวกันมารวมกลุ่มกัน
5. ทำให้ชีวิตของคนในท้องถิ่นมีการติดต่อสัมพันธ์กันในเรื่องต่างๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ในท้องถิ่นตน

การเมืองที่เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตย” ของไทยเกิดได้เพราะทหาร และข้าราชการเป็นฝ่ายริเริ่มก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อกระทำการสำเร็จแล้ว ก็ได้เปิดให้ประชาชนหรือกลไกตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริงการเมืองไทยกล่าวได้ว่าอยู่ในมือของข้าราชการประจำ ที่เรียกว่า “อำมาตยาธิปไตย หรือ ระบบข้าราชการประจำ (bureaucracy; bureaucratic polity) หรือประชาธิปไตยครึ่งใบ” เป็นส่วนใหญ่ อยู่ใน “ระบอบประชาธิปไตยเต็มใบ” เป็นส่วนน้อย พรรคการเมืองในความหมายที่แท้จริงคือ การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มเป็นพรรคการเมือง (Duverger, 17) ประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตย ย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลง ขึ้นอยู่กับการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม และสังคมของประเทศนั้น

สรุป

การเมืองที่เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตย” ของไทยเกิดได้เพราะทหาร และข้าราชการเป็นฝ่ายริเริ่มก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อกระทำการสำเร็จแล้ว ก็ได้เปิดให้ประชาชนหรือกลไกตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริงการเมืองไทยกล่าวได้ว่าอยู่ในมือของข้าราชการประจำ ที่เรียกว่า “อำมาตยาธิปไตย หรือ ระบบข้าราชการประจำ (bureaucracy; bureaucratic polity) หรือประชาธิปไตยครึ่งใบ” เป็นส่วนใหญ่ อยู่ใน “ระบอบประชาธิปไตยเต็มใบ” เป็นส่วนน้อย พรรคการเมืองในความหมายที่แท้จริงคือ การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มเป็นพรรคการเมือง พรรคการเมืองในความเป็นจริงไม่ใช่เพียงการรวมตัวของปัจเจกบุคคล เพราะการรวมตัวเช่นนั้นจะขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และพลังในการเข้าร่วมกิจกรรมของพรรค อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครอง 1) ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2) ประชาชนเกิดตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตนเองต่อการปกครอง 3) ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง มีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง 4) ทำให้เกิดการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย 5) ทำให้คนในท้องถิ่นร่วมมือกันปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่นตน

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. (2524). **พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมือง พร้อมด้วยพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2524**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ปรีดี พนมยงค์. (2544). **การเมืองและการปกครอง – กรุงรัตนโกสินทร์**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ : หอจดหมายเหตุธรรมศาสตร์, 2544
- รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต, **การเมืองและการปกครอง**. วารสารสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำปี 2563 (ก.ค.-ธ.ค. 63) :3-4
- รองศาสตราจารย์ ดร.พรณชญา ศิริวรรณบุศย, **การเมืองและการปกครอง**. วารสารสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำปี 2563 (ก.ค.-ธ.ค. 63) : 28-29
- Duverger, Mauricw, (1954). **Political Parties: the Organization and Activities in the Modern States** (translated by Barbara and Robert North) (New York: John Wiley and Sons.